Γεννά
Κυπρος -> Αγγλία
Αρχαιοτητες
Παφος ✓
φορολογία
Δικαιοσυνη
Νομ. Συμβ
Γ. Σιαμαλλής

Ωωρ
εγκλιματα
γεωργια
βιομηχανια

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

Ἐν τῷ «Χρόνῳ» ἐδημοσιεύθη τὸ ἑξῆς περὶ Κύπρου ἄρθρον· «Τὰ πράγματα τῆς Κύπρου δὲν ἑλκύουσι ζωηρῶς τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἄγγλων, καίτοι ὑπάρχουσι λόγοι, ὧν ἕνεκεν δὲν ἔπρεπε νὰ διαφεύγωσιν ὅλως τὴν προσοχήν. Ἀπεκτήσαμεν τὴν νῆσον ἐν ἔτει 1878 ὡς στρατιωτικὸν σταθμὸν, ἐπί τινα δὲ χρόνον πάντες ἐφαίνοντο κατευχαριστημένοι ἐκ τῆς νέας κτήσεως. Συνεφωνήσαμεν ν' ἀποτίωμεν εἰς τὸν Σουλτάνον ποσόν, ὅπερ ἐφωράθη λίαν ὑπέρογκον, ἐξακολουθοῦμεν δὲ ἀπὸ δέκα ἐτῶν καταβάλλοντες τακτικῶς τὸ ποσὸν τοῦτο. Μέχρι τοῦδε μικρὸν ἐχρησίμευσεν ἡ κατοχή, ἐπειδὴ ὅμως κατὰ μέσον ὅρον καταβάλλομεν ὑπὲρ αὐτῆς ἀνὰ πᾶν ἔτος περὶ τὰς τριάκοντα χιλιάδας λιρῶν, δέον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὰ ὑπουργεῖα, ἅτινα διεδέχθησαν ἄλληλα ἀπὸ τοῦ 1878, κρίνουσι τὴν κτῆσιν ἀνταξίαν τῆς θυσίας. Ἡ θέσις τῆς Κύπρου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς παγκοσμίου ἡμερώσεως δὲν εἶνε ἀνεπιφανής. Κειμένη εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἑνώσεως τῶν τριῶν μεγάλων πολιτισμῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τοῦ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ τῆς Ἀσίας, σώζουσα δ' ἀναρίθμητα ἴχνη καὶ λείψανα τοῦ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς, κλασικοὺς καὶ μεσαιωνικοὺς χρόνους βίου, ἡ νῆσος παρέχει εὐρὺ στάδιον εἰς ἀρχαιολογικὰς ἐρεύνας, ὧν ἐπελήφθη ἤδη ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Αἱ ἀνασκαφαι, ἃς ἐπεχείρησαν ἑταῖροι τῆς Βρετανικῆς Σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῆς θέσεως, ἔνθα ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης, ἤγαγον εἰς φῶς ἐρείπια ἀρκοῦντα, ὅπως ὁρισθῇ εἰς τὰ καθόλου ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκοδομῆς.

1)13 Οκτωβρίου, Πέμπτη 1888, Κύπρος, αρ.17

Ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν περὶ τὰς 150, εὑρέθησαν δὲ καί τινα καλλιτεχνήματα, ἐν οἷς μαρμαρίνη κεφαλὴ παιδὸς ἀρίστης ἑλληνικῆς τέχνης. Ἐν γένει τὰ πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν ὑπῆρξαν τοσοῦτον ἐνθαρρυντικά, ὥστε χώρα πλουσία οἵα ἡ Ἀγγλία δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ διακοπῶσιν ἕνεκεν ἐλλείψεως χρημάτων. Καὶ ταῦτα μὲν ἐνδιαφέρουσι τοὺς εὐπόρους ἐραστὰς τῆς ἀρχαίας τέχνης. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης ἀπόψεως τὰ πράγματα τῆς Κύπρου εἶνε ἄξια τῆς προσοχῆς τῶν Ἄγγλων φορολογουμένων. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς νήσου εἶνε, τό γε νῦν ἔχον, ἥμιστα εὐάρεστος. Ὅτι ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ τόπου ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα, οὐ μόνον ὑπάρχει ἰσοζύγιον, ἀλλ' ἀπομένει καὶ σπουδαῖον περίσσευμα. Ἐν συνόλῳ κατὰ τὴν δεκαετῆ Ἀγγλικὴν διαχείρισιν εἰσεπράχθησαν λ. στ. 1,672,426, ἐδαπανήθησαν δὲ 1,127,579. Ἀπελείφθη λοιπὸν περίσσευμα ἐκ λ. στ. 544,847. Ἀλλ' ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπορροφᾷ 92,000 λ. στ. κατ' ἔτος, ἵνα δὲ ἐπαρκέσῃ εἰς τὸ βάρος τοῦτο ἡ νῆσος ἐδέησε νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις καταβαλοῦσα ἐν ὅλῳ λ. στ. 294,000. Προστιθεμένου τοῦ ποσοῦ τούτου, αἱ ὁλικαὶ πρόσοδοι τῆς νήσου ἐν μιᾷ δεκαετίᾳ ἀνέρχονται εἰς 1,966,426. Κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἐδαπανήθησαν, ἐπὶ τόπου, 1,127,579 καὶ εἰς φόρον τῇ Πύλῃ 893,750, ἤτοι ἐν ὅλῳ 2,021,329. Ἀπέμεινε λοιπὸν ἔλλειμα ἐκ 54,903 λ. στ. Τὸ εὐκρινὲς συμπέρασμα εἶνε ὅτι, ἐνῷ αἱ πρόσοδοι τῆς νήσου κατέλιπον ἐν μιᾷ δεκαετίᾳ περίσσευμα ἐκ 544,000 λ. στ. ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπερρόφησεν 893,000, ἐξ ὧν 294,000 κατέβαλε τὸ ἀγγλικὸν ταμεῖον. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ Κύπρος ἠγόρασεν ἀντὶ 600 χιλιάδων λιρῶν τὸ προνόμιον τοῦ κυβερνᾶσθαι ἐπὶ δέκα ἔτη ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ἐφέτος τὸ εἰς 31,666 λ. στ. ὁρισθὲν περίσσευμα ἐλαττοῦται τοῦ μέσου ὅρου, διότι ἡ Κύπρος ὑπέφερε δεινῶς ἐξ ἀνομβρίας, ἥτις ἔν τισι μὲν δι-

1)13 Οκτωβρίου, Πέμπτη 1888, Κύπρος, αρ.17

αμερίσμασι κατέστησεν ἀναγκαῖα μέτρα ἀνακουφίσεως, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπήνεγκεν αὔξησιν τῶν ἀγροτικῶν ἐγκλημάτων, συνεπενεγκοῦσαν αὔξησιν τῶν ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν δαπανῶν. Ὁ Ἁρμοστὴς Σὶρ Βοῦλβερ ἔκρινεν ἀπαραίτητον νὰ καταβάλῃ ἡ Ἀγγλία ἓξ μυριάδας λιρῶν, ἵνα ἐπιτευχθῇ ἰσοζύγιον καὶ ἐξορλιθῇ ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, παρὰ τὴν σύστασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἀποικιῶν, ἠρνήθη νὰ διαθέσῃ πλείονας τῶν τρισμυρίων λιρῶν, ἐξέφρασε δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι «ὁ ἐπιμελεστάτης διαχειρίσεως τῶν πόρων τῆς νήσου, διὰ προσκαίρου χρησιμοποιήσεως τῶν παρακαταθηκῶν καὶ δι' ἄλλων συνδυασμῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ δι' εὐσταθοῦς περιστολῆς τῶν δαπανῶν, καὶ ἰδίᾳ δὲ δι' ἐλαττώσεως τῶν ὑπερβαινόντων ποσόν τι μισθῶν, θ' ἀποκαταστῇ τὸ ἰσοζύγιον. Ὁ λόρδος Κνούτσφορδ ἀπεκρίθη ὅτι καταβάλλεται μὲν πᾶσα προσπάθεια πρὸς περιστολὴν τῶν δαπανῶν, ὅτι ὅμως ἡ ἐλάττωσις τῶν μισθῶν κεῖται ἐκτὸς συζητήσεως, τοῦτο δὲ χάριν τῆς δημοσίας πίστεως, «διότι πολλοὶ τῶν ὑπαλλήλων κατέλιπον ἑτέρους κλάδους τῆς ὑπηρεσίας, ἵνα ὑπηρετήσωσιν ἐν Κύπρῳ». Τὸ ἐπιχείρημα ἐφαίνετο ἀκαταμάχητον· ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑφυπουργὸς ἀνταπήντησεν ἀλλοκότως ὅτι, «ἐὰν ἡ πρόσκαιρος ἐλάττωσις τοῦ μισθοῦ ἐκληφθῇ ὡς φορολογία, εἰς τὴν τυχαίαν ταύτην περιπέτειαν ὑπόκεινται πάντες οἱ ὑπάλληλοι, ἐν Κύπρῳ ἢ ἀλλαχοῦ». Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι οὐδὲν ἔχει τὸ ἄδικον ἡ αὐθαίρετος ἐλάττωσις μισθῶν προσυμπεφωνημένων, τὸν κατάφωρον δὲ τοῦτον σφετερισμὸν δὲν θεωρεῖ ὡς ἀθέτησιν τῶν ὅρων τῆς δημοσίας πίστεως, διότι πρόκειται περὶ φορολογίας! Ἀφοῦ οὕτω κρίνει Ἄγγλος ὑπουργός, οὐδὲν ἄπορον, ἐὰν τὰ αἱρετὰ μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς

1)13 Οκτωβρίου, Πέμπτη 1888, Κύπρος, αρ.17

Κύπρου προσεπάθησαν νὰ ἐλαττώσωσι τοὺς μισθοὺς πάντων τῶν Ἄγγλων ὑπαλλήλων. Ὁ Ἀρμοστὴς ἐξανέστη τότε· ἀλλ' ἐὰν γίνωσι δεκταὶ αἱ θεωρίαι τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἡ διαγωγὴ τῶν Κυπρίων ἦν, οὐ μόνον νόμιμος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον πατριωτική. Κατ' οὐσίαν πιστεύεται ὅτι αἱ δαπάναι τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἐν Κύπρῳ εἶνε δεκτικαὶ σπουδαίας ἐλαττώσεως, ἐν διακοινώσει δ' ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1888 ὁ λόρδος Κνούτσφορδ ἀγγέλλει ὅτι, κατὰ τὴν προσεχῆ χηρείαν τῆς θέσεως, ὁ μισθὸς τοῦ Ἀρμοστοῦ θὰ ἐλαττωθῇ ἀπὸ 4,000 λ. εἰς 2,000, ὁ δὲ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπικρατείας ἀπὸ 1200 εἰς 800, θὰ ἐφαρμοσθῇ δ' ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῆς ὑπηρεσίας αὐστηροτάτη οἰκονομία. Τοῦτο εἶνε βεβαίως ἀναγκαιότατον· συζητητέον ὅμως ἐὰν ἐτσιακῶς πολιτευώμεθα πρὸς τοὺς Κυπρίους, ἐπιβάλλοντες αὐτοῖς τὸ μέγιστον μέρος τοῦ καταβλητικωτάτου φόρου τῆς ὑποτελείας. Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ἡ Κύπρος ὡρελήθη μεγάλως τεθεῖσα ὑπὸ ἀγγλικὴν διαχείρισιν. Παρέσχομεν αὐτῇ, ὡς ὡμολόγησεν ὁ Κ. Σιακαλλῆς, τὸ ἀνεκτίμητον πλεονέκτημα ἀδιαφθόρου καὶ ἀμερολήπτου δικαιοσύνης, ἀπηλλάξαμεν δ' αὐτὴν τῆς μάστιγος τῶν ἀκρίδων. Ἀλλὰ τὸ ἀντίτιμον ἀπέτισαν οἱ Κύπριοι ἀδρῶς. Κατέβαλον ἡμῖν ἑκατομμύρια λιρῶν ἐπὶ δέκα ἔτη, ἐὰν δ' ὑπερισχύσῃ ἡ γνώμη τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, θὰ καταβάλωσιν ἔτι πλείονα ἐν τῷ μέλλοντι. Κἂν ὅμως ἐὰν παράσχωμεν πίστιν εἰς τὸν Κ. Σιακαλλῆν, αἱ πρὸ δεκαετίας εὐέλπιδες προσδοκίαι βιομηχανικῆς καὶ γεωργικῆς ἀναπτύξεως δὲν ἐπληρώθησαν, οὐδ' εἶνε πιθανὸν νὰ πληρωθῶσι, ἐφ' ὅσον ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπορροφᾷ τὸ καθαρώτερον μέρος τῶν προσόδων καὶ τὸ θησαυροφυλάκιον τρέφει ἰδιαιτέρας θεωρίας περὶ φορολογικῶν περιπετειῶν. Τὸ ἐνεστὼς σύστημα

1)13 Οκτωβρίου, Πέμπτη 1888, Κύπρος, αρ.17

καθ' ὃ τὸ ἐξ Ἀγγλίας βοήθημα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ταλαντευομένων ἀναγκῶν τῆς ἐπιτοπίου διαχειρίσεως, δὲν εἶνε εὐχάριστον. Ἐὰν εἶνε δίκαιον νὰ φέρῃ ἡ χώρα αὐτὴ ἓν μέρος τοῦ ἐπαχθοῦς φόρου τῆς ὑποτελείας, τὸ ποσοστὸν καλὸν εἶνε νὰ ὁρισθῇ ἀναλλοιώτως καὶ ἐν ἐλευθερίῳ πνεύματι. Τὴν Κύπρον κατέχομεν χάριν ἰδίων ἡμῶν σκοπῶν, πρὸς τοὺς σκοποὺς δὲ τούτους δέον νὰ ὦσιν ἀνάλογοι αἱ θυσίαι. Ἐὰν ἐπήρχετο διαρκής τις συμφωνία, τὰ περισσεύματα, ἅτινα θὰ ἐπετυγχάνοντο δι' ἀγαθῆς διαχειρίσεως, θὰ διετίθεντο πρὸς ἐλάττωσιν φόρων, ἢ ἀνάπτυξιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν πόρων τῆς νήσου, ἐνῷ νῦν χρησιμεύουσιν εἰς ἐλάττωσιν τοῦ βοηθήματος, ὠφελοῦντα μόνον τὸ ἀγγλικὸν θησαυροφυλάκιον. Ὑπὸ τοὺς ἐνεστῶτας ὅρους, τηροῦμεν μὲν τὴν ἡσυχίαν καί ἀπονέμομεν ἀμερόληπτον δικαιοσύνην, δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῆσον τὴν ἀρχαίαν εὐημερίαν καὶ εὐφορίαν».

Σ. τ. Δ. Τὴν ἀνωτέρω γλαφυρὰν μετάφρασιν τοῦ ἄρθρου τοῦ «Χρόνου» μεταγράψαντες ἐκ τῆς ἀξιολόγου «Ν. Ἡμέρας» θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ μεταφράσωμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τὰ ἀκόλουθα, παραλειφθέντα ἐν τῇ μεταφράσει τῆς «Νέας Ἡμέρας».

«Ἐὰν τὸ πλεόνασμα τοῦτο δὲν ἀπερροφᾶτο ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ θησαυροφυλακίου, οὔτε ἀφιεροῦτο διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας, πάνυ καταλλήλως θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο, δαπανώμενον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τῆς νήσου, καθὰ ὑπέδειξεν ὁ κ. Σιακαλλῆς, ἰθαγενὴς Κύπριος καὶ συντάκτης ἐγχωρίου ἐφημερίδος».

1)13 Οκτωβρίου, Πέμπτη 1888, Κύπρος, αρ.17